

Tieme
Woldman

BOEK MET
GRATIS
CHATBOT

Gids voor het toepassen van de **EU AI-wet**

VANDUUREN
MEDIA

INHOUD

Hoofdstuk 1: Inleiding	11
<i>Doel en opzet van deze gids</i>	11
Doel	12
Opzet	12
<i>Hoe gebruik je deze gids?</i>	14
Eerst inzicht vergaren	14
Dan initieel compliant worden	14
En ten slotte compliant blijven	15
Cases als uitleg en voorbeelden	16
<i>Zelf aan de slag</i>	17
Lees je in over de AI Act en het toepassen daarvan	17
Houd een informatiebijeenkomst over de AI Act	18
<i>Gebruik de chatbot</i>	19
<i>Checklist</i>	19
Hoofdstuk 2: Wat is AI?	21
<i>Omschrijving van AI</i>	21
Dit verstaan wij onder AI	22
<i>Soorten AI</i>	23
Generatieve of general purpose AI	24
Machine learning	24
Neurale netwerken	24
Deep learning	24

Beeldherkenning (computer vision)	25
Regelgebaseerde AI	25
Natuurlijketaalverwerking (Natural Language Processing – NLP)	26
Robotica	26
Cases	26
Case: Softwaremeesters	26
Case: De Conceptshop	27
Case: Medescom	27
Case: Smart Store	27
Samenvatting	27
Hoofdstuk 3: Wat is de AI Act?	29
<i>Het doel en de scope van de AI Act</i>	29
Doel	29
Scope	30
<i>Zo werkt de AI Act</i>	31
De AI Act werkt op basis van risicocategorieën	31
Risicocategorieën maken de AI Act algemeen toepasbaar	35
In welke categorie valt general purpose AI zoals ChatGPT?	35
<i>De uitvoering van de AI Act</i>	37
Rolverdeling en verantwoordelijkheden	38
Handhaving en toezicht	39
Regulatory sandboxes voor testen van nieuwe AI-toepassingen	41
Gefaseerde invoering	42
Cases	43
Case: Softwaremeesters	43
Case: De Conceptshop	43
Case: Medescom	43
Case: Smart Store	44
Samenvatting	44
Checklist	45

Hoofdstuk 4: Stappenplannen om compliant te worden 47

<i>Inleiding</i>	47
<i>Algemeen stappenplan</i>	48
Stap 1 – Inventariseer de AI die je produceert en levert, gebruikt of distribueert/importeert	49
Stap 2 – Bepaal per AI de risicocategorie	56
Stap 3 – Zet een documentatiesysteem voor je compliancy op	62
<i>Verdere stappen voor AI-gebruikers</i>	66
Stap 4 – Bepaal en beschrijf per AI hoe je die gaat gebruiken	66
Stap 5 – Pas per AI de opgestelde omgang toe	70
<i>Verdere stappen voor AI-leveranciers</i>	71
Stap 4 – Test een AI-toepassing in een regulatory sandbox	72
Stap 5 – Stel via een intern assessment voor hoogrisico-AI uit Bijlage III de DoC's op	72
Stap 6 – Laat een externe partij voor de hoogrisico-AI uit Bijlage I de DoC's opstellen	74
Stap 7 – Geef hoogrisico-AI door voor registratie in de EU-database	75
Stap 8 – Informeer klanten/distributeurs over de risicocategorieën	75
<i>Verdere stappen voor AI-distributeurs en -importeurs</i>	75
Stap 4 – Vraag de risicocategorieën en DoC's bij je leveranciers op	76
Stap 5 – Controleer de risicocategorieën en DoC's.	76
Stap 6 – Informeer klanten over de risicocategorieën van hun AI-toepassingen	76
<i>Stappenplan voor uitfaseren van verboden AI</i>	77
Strategieën voor uitfaseren	77
De uitfaseringsstappen	78
<i>Samenvatting</i>	82
<i>Checklist</i>	83

Hoofdstuk 5: Raamwerk om compliant te blijven	85
<i>Inleiding</i>	85
Waarom is inbedden nodig als je al compliant bent?	85
Compliant blijven ligt bij de staande organisatie	86
Raaamwerk	87
Sterkhouders en betrokkenen bij inbedden	88
Uitwerking van het inbedden via de cases	89
<i>De omgang met AI inbedden in de staande organisatie</i>	89
Eenmalig zaken	90
Het continue proces	94
<i>AI Act-compliance beleggen bij de Compliance Officer</i>	97
Zorg wel voor een brede focus	97
Case: Medescom	98
<i>AI Act-compliance onderdeel van MVO en ESG maken</i>	98
Case: Softwaremeesters	99
Case: Medescom	100
<i>AI Act-compliance als kans</i>	100
<i>Samenvatting</i>	101
<i>Checklist</i>	102
Hoofdstuk 6: Bronnen	103

---

1 INLEIDING

Per augustus 2024 regelt de Europese AI-wet (of AI Act) welke toepassingen van artificial intelligence (AI) wel en niet zijn toegestaan en aan welke voorwaarden AI-leveranciers en -gebruikers moeten voldoen bij het leveren en gebruiken van de toegestane AI. Enerzijds om AI verantwoord en veilig te exploiteren en te gebruiken, anderzijds om hoge boetes en imagoschade bij niet naleven te voorkomen.

Deze gids geeft inzicht in wat de AI Act is en hoe deze Europese wet werkt. Het helpt AI-leveranciers en -gebruikers via stappenplannen en een raamwerk om de AI Act voor hun AI toe te passen.

Doel en opzet van deze gids

Je hebt over de AI Act gehoord of je leest er voor het eerst over nu je deze gids voor je hebt. Hoe dan ook, als AI-leverancier of -gebruiker heb je met de AI Act te maken en moet je er vanaf 1 augustus 2024 in verschillende fases aan voldoen. Deze gids is je leidraad om voor de AI Act compliant te worden en te blijven.

Om compliant te worden en blijven, zul je verschillende stappen moeten uitvoeren en deze gids geeft aan wat je moet doen en hoe je dat aanpakt. Hiervoor kijken we eerst naar het doel en de opzet van de gids. Aansluitend gaan we aan de slag om ervoor te zorgen dat je compliant wordt en blijft.

Doel

Deze gids helpt zowel AI-leveranciers als -gebruikers om de AI die ze ontwikkelen en leveren, of die ze gebruiken, volgens de AI Act toe te passen.

Hierbij geldt het SMART-principe als uitgangspunt. SMART is het acroniem van de termen *specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch* en *tijdsgebonden* en is een methode om doelen concreet en meetbaar te maken. In de praktijk spreken we dan vaak van het SMART maken van een doel en deze gids doet dat als volgt:

- **Specifiek** De doelstelling van de gids is om AI-leveranciers en -gebruikers te helpen om compliant te worden en dat is een eenduidig en concreet doel.
- **Meetbaar** Het doel van deze gids is bereikt als jij als AI-leverancier of -gebruiker compliant bent en dat is praktisch meetbaar.
- **Acceptabel** Deze gids helpt alle soorten en groottes van organisaties om compliant te worden.
- **Realistisch** Deze gids maakt het doel haalbaar en realistisch doordat het concreet weergeeft wat je moet doen en hoe je dat uitvoert.
- **Tijdsgebonden** Deze gids geeft het tijdspad waarlangs de EU de AI Act in werking stelt en stappenplannen die je voor jouw organisatie afstemt op het tijdspad.

Kortom, deze gids is je praktische hulp om compliant te worden.

Opzet

De gids leidt je stapsgewijs van inzicht in AI en de AI Act, naar de acties voor het toepassen van de AI Act. Hierbij leg je eerst de basis door te kijken naar wat AI en de AI Act inhouden via deze onderwerpen:

- Wat is AI?
- Wat is de AI Act?

Aansluitend pas je de AI Act toe:

- Stappenplannen voor het toepassen van de AI Act.
- Raamwerk voor het inbedden van de AI Act in de organisatie.

Stappenplannen en raamwerk

De AI Act toepassen bestaat uit twee delen:

1. Initieel aan de AI Act voldoen

> Uitvoeren via stappenplan

2. Continu blijven voldoen

> Inbedden op basis van raamwerk

Afbeelding 1.1: De aanpak voor het voldoen aan de AI Act.

Eerst zorg je dat je huidige AI en de manier waarop je daarmee werkt aan de AI Act gaan voldoen. Of anders gezegd: je zorgt ervoor dat je compliant wordt. Dit doe je eenmalig. Vervolgens is het zaak dat je de AI Act in je organisatie inbedt om te blijven voldoen aan de AI Act bij de ontwikkeling of invoering van gewijzigde of nieuwe AI.

Zowel compliant worden als compliant blijven komen in deze gids aan bod. Dat doe je aan de hand van praktische stappenplannen om initieel compliant te worden en een raamwerk met richtlijnen en adviezen om de AI Act in de organisatie in te bedden zodat je compliant blijft.

Cases en checklists

Verder vind je in deze gids praktische cases die weergeven hoe je stappen en acties uit kunt voeren en je helpen om de vertaalslag naar jouw situatie te maken. Daarnaast bevat deze gids ook checklists om je verder te ondersteunen.

Sjablonen downloaden

Deze gids bevat voorbeelden van documenten voor het vastleggen en aantonen van AI Act-compliance. De sjablonen van deze documenten zijn online beschikbaar en vind je op www.vanduurenmedia.nl/downloads bij de titel van dit boek.

Hoe gebruik je deze gids?

Je haalt het meeste uit deze gids als je de hieronder beschreven drietrapsaanpak volgt.

Eerst inzicht vergaren

Het is het beste om te beginnen met de informatie en achtergrond uit hoofdstuk 2 en 3, want dan weet je wat de AI Act inhoudt, hoe deze werkt en wat het voor jouw organisatie betekent om compliant te worden.

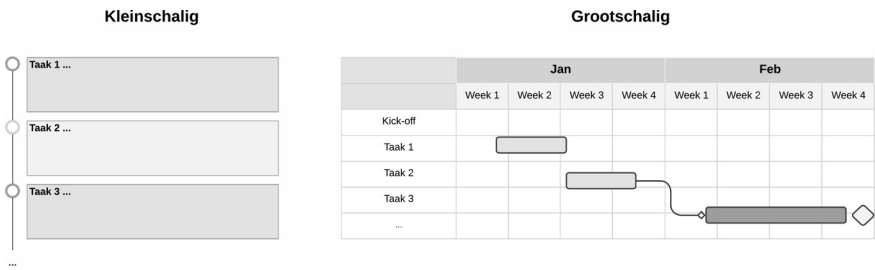
Dan initieel compliant worden

Vervolgens ga je in hoofdstuk 4 met het voor jou relevante stappenplan aan de slag om compliant te worden. Het stappenplan dat je volgt hangt af van je rol in het kader van de AI Act. Zo kent de AI Act onder meer de rollen van AI-leverancier en AI-gebruiker en deze gids geeft specifieke stappenplannen voor deze rollen.

Daarbij kan het zo zijn dat je zowel AI-leverancier als AI-gebruiker bent en in dat geval schuif je de specifieke stappenplannen in elkaar. Verder is het belangrijk om de stappenplannen strikt te volgen, omdat de stappen nu eenmaal noodzakelijk zijn om compliant te worden. Want een stap als het in kaart brengen van je huidige AI kun je simpelweg niet overslaan.

Wel kun je afhankelijk van jouw situatie een stap op jouw manier uitvoeren. Zo zal een mkb-bedrijf met enkele medewerkers de inventarisatie anders aanpakken dan een multinational of ministerie met tientallen teams en honderden medewerkers.

Verder lenen de stappenplannen zich goed voor een projectmatige aanpak. Maar ook hierbij is jouw situatie weer leidend:

Afbeelding 1.2: Uitvoering van het stappenplan is afhankelijk van je situatie.

Een mkb'er zal het stappenplan waarschijnlijk als een set taken uitvoeren en een grote organisatie vertaalt het stappenplan bijvoorbeeld naar een PRINCE2-project met deelprojecten.

En ten slotte compliant blijven

Ten slotte geeft hoofdstuk 5 het raamwerk voor het inbedden van de AI Act en om compliant te blijven. Dit raamwerk laat meer ruimte en is bedoeld als basis om op verder te bouwen:

Afbeelding 1.3: Raamwerk voor inbedden AI Act met basis en opties.

De basis voor het inbedden is voor iedere organisatie hetzelfde. Wel zal de invulling verschillen naargelang de grootte van je organisatie. Voor grotere organisaties zijn er opties om AI Act-compliance bij een compliancefunctie of -afdeling te beleggen en om de compliance onderdeel van *maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)* en ESG (*environmental, social, governance*) te maken.

Cases als uitleg en voorbeelden

Verder toont deze gids de praktische uitvoering van stappen en acties via een aantal cases:

- Een AI-leverancier die AI-toepassingen ontwikkelt en levert.
- Een AI-gebruiker uit het mkb.
- Een AI-gebruiker uit het grootbedrijf.
- Een AI-distributeur en -importeur.

We volgen de volgende cases terwijl ze via de stappenplannen compliant worden en daarna de AI Act inbedden om compliant te blijven.

Case: Softwaremeesters

Het bedrijf Softwaremeesters bouwt met een team van ontwikkelaars AI-applicaties en AI-componenten. Zo hebben ze een applicatie gebouwd die de personen in wachtrijen voor onder meer festivals en sportwedstrijden op basis van uiterlijke kenmerken profileert en vervolgens via een headset aan stewards doorgeeft wie ze moeten fouilleren. Daarnaast ontwikkelen ze AI-componenten voor een machinebouwer. Binnen Softwaremeesters is Kyra de teamleider en ondanks dat die rol steeds meer van haar tijd vraagt, ontwikkelt ze zelf ook nog mee.

Case: De Conceptshop

Enkele jaren geleden nam Joyce een kledingwinkel over. Na een lastige start gooide Joyce het roer om en verkoopt ze nu met succes naast kleding ook schoenen, tassen, woonaccessoires en boeken in dezelfde stijl. Voor de verkoop, voorraad, administratie en marketing gebruikt ze softwarepakketten van verschillende leveranciers. De salarisadministratie heeft ze uitbesteed.

Case: Medescom

Tido is Compliancy Officer bij Medescom, een producent en leverancier van medische apparatuur met AI-componenten. De productie-faciliteit, het hoofdkantoor en Europese distributiecentrum zitten in Nederland. Ieder EU-land heeft een lokaal verkoopteam. Binnenkort start de vierhonderdste medewerker.

Case: Smart Store

Smart Store is distributeur en importeur van AI-toepassingen voor winkels en supermarkten. De oud-studiegenoten en vrienden Hafid en Jeroen runnen samen het bedrijf en ze hebben de Benelux-verkoop-rechten van een AI-toepassing die via beeldherkenning binnenkomende klanten op basis van hun kleding en sieraden screent op verkoop-potentie. Drie klanten werken al met de AI-toepassing en binnenkort starten ze met een pilot bij De Conceptshop.

Tot zover de kennismaking. In de rest van deze gids volgen we Kyra, Joyce, Tido, Hafid en Jeroen en hun organisaties bij hun stappen om compliant te worden en blijven.

Zelf aan de slag

Je bent verplicht om aan de AI Act te voldoen, maar de AI Act laat je ook maatschappelijk verantwoord en veilig met AI werken. Laten we het laatste als uitgangspunt nemen voor het toepassen van de AI Act. Want een positief doel werkt motiverender dan een verplichte opgave.

Maar welke insteek je ook kiest, ga aan de slag. Want de AI Act is al in werking en de tijd die je hebt om eraan te voldoen is beperkt. Je kunt nu al meteen starten met de volgende acties.

Lees je in over de AI Act en het toepassen daarvan

Je bent er natuurlijk al mee begonnen, maar lees deze gids zodat je weet wat de AI Act is en wat je moet doen om compliant te worden en te blijven. Deze gids dekt alle aspecten van het toepassen van de AI Act, maar het kan geen kwaad om andere informatie over de AI Act te lezen.

Zo vind je een overzichtelijke weergave van de AI Act zelf op deze website: ai-act-law.eu/. Verder kun je bijvoorbeeld informeren naar wat je brancheorganisatie en de KVK te bieden hebben over de AI Act. Of gebruik de bij dit boek behorende chatbot (zie verderop).

Houd een informatiebijeenkomst over de AI Act

Als lezer van deze gids ben je bezig met de AI Act en het belang en de toepassing daarvan. Maar voor de rest van je organisatie ligt dat waarschijnlijk nog anders. Toch moet je iedereen meekrijgen om compliant te worden en te blijven. Daarom is het goed om een informatiebijeenkomst over de AI Act en de uitwerking daarvan te organiseren. Zo maak je iedereen bewust van het belang van de AI Act en de gezamenlijke verantwoordelijkheid om compliant te worden en te blijven.

Wees er in de bijeenkomst open over dat de AI Act een verplichting is, maar geef ook aan dat het een kans voor jullie organisatie is om maatschappelijk verantwoord met AI te werken. Licht daarnaast toe wat de AI Act inhoudt en voor jullie organisatie gaat betekenen aan de hand van onderstaande onderwerpen die je in deze gids vindt:

- Wat is AI?
- Wat zijn de mogelijkheden en risico's van AI en hoe ga je daarmee om?
- Wat is de AI Act en hoe is die opgezet?
- Het stappenplan om compliant te worden.
- Het raamwerk om compliant te blijven.
- Jullie aanpak: kleinschalig als een serie taken of grootschalig als een project.

AI-geletterdheid (AI literacy)

De AI Act schrijft ook voor dat medewerkers bewust zijn van de mogelijkheden en risico's van AI zodat zij AI veilig kunnen gebruiken. Een informatiebijeenkomst is een prima gelegenheid om medewerkers AI-geletterd te maken.

Gebruik de chatbot

Bij dit boek zit een chatbot die getraind is met de inhoud van dit boek én met de tekst van de AI Act. De chatbot maakt gebruik van ChatGPT 4-o en is in staat vragen over dit boek en de AI Act te beantwoorden. Als je dit boek registreert (zie de pagina Lezersvoordeel vooraan in dit boek) ontvang je niet alleen een mail die toegang tot de chatbot verschaft, maar ook een koppeling naar de downloadbare sjablonen die bij dit boek horen.

Checklist

Dit is de eerste checklist en deze focust op bewustwording en voorbereiding.

- Lees je in over de AI Act.
- Informeer bij brancheorganisaties en de KVK naar informatie over de AI Act.
- Bepaal of je het stappenplan als een set taken gaat aanpakken of als een project.
- Neem je voor om het toepassen van de AI Act als een kans te zien om verantwoord en veilig met AI te werken en draag dat uit in je organisatie.
- Organiseer een informatiebijeenkomst over de AI Act en wat die voor jullie organisatie betekent.